

STYRESAK 41/16

NYTT MUSEUMSBYGG PÅ ODDERØYA

Går til

Styrets medlemmer

Styremøte

18. oktober 2016

Saksbehandler

John Olsen

Vedlegg til saken

1. Presentasjon til KK og VAF 05.10.16
2. Utlysningstekst for arkitektkonkurranse (Thorunn Lunde/Jan Egil Hansen) - ettersendes

Saksfremlegg

Status på arbeid siden sist

Ressursgruppa for nytt formidlingsbygg på Odderøya hadde møte den 12. september 2016. På agendaen sto koblingen mellom nytt museumsbygg og magasin, samt romprogram for nytt museumsbygg. Ressursgruppa fattet følgende vedtak:

Sak 16/16: Ressursgruppa oppfatter at formidlingsbygget og magasinet er to sider av samme sak, men gir sin tilslutning til at de realiseres som to bygg to ulike steder.

Sak 17/16: Ressursgruppa gir sin tilslutning til vedlagte romprogram. Dette vil være grunnlaget for en arkitektkonkurranse/parallelloppdrag.

Den 5. oktober 2016 hadde Vest-Agder-museet invitert politisk ledelse i Kristiansand kommune og Vest-Agder fylkeskommune til en presentasjon av arbeidet med nytt magasin og nytt museumsbygg så langt. Presentasjonen fra møtet ligger vedlagt.

Vest-Agder fylkeskommune har behandlet søknaden om støtte til arkitektkonkurranse/parallelloppdrag i Hovedutvalg for kultur og oppvekst og i Fylkesutvalget. Fylkesutvalget gikk den 11. oktober 2016 enstemmig inn for å støtte konkurransen med kr 500 000, forutsatt at Vest-Agder-museet og Kristiansand kommune gjør det samme. Museet har allerede bevilget sin andel, mens Kristiansand kommune vil komme tilbake til et eventuelt bidrag i forbindelse med budsjettfremleggelsen den 26. oktober 2016.

I tråd med vedtak i ressursgruppa og diskusjoner i styret, har Trollvegg vært utfordret på å lage noen skisser som kan visualisere det nye bygget. Dette er en tidlig mulighetsstudie og ikke del av en arkitektkonkurranse. Skissene er planlagt brukt som innsalg. Det foreslås å bruke dem bl.a. i forbindelse en et eventuelt presseoppslag etter styremøtet den 18. oktober 2016.

Videre avklaringer - lokalisering

Både i styret og i ressursgruppa har det vært diskutert plassering av det nye bygget, samt nytt magasin. Det er tidligere vedtatt (Bystyre og Fylkesting) at det nye museumsbygget skal ligge på Odderøya. Det er videre enighet om at det er mest hensiktsmessig å ikke plassere magasinet på Odderøya.

Både styret og ressursgruppa har diskutert nærmere plassering av museumsbygget på Odderøya: Plassering nede i Nodeviga eller en delt løsning mellom en plassering på Kilden p-hus og Nodeviga. Å plassere hele bygget på p-huset vil ikke være aktuelt i forhold til at "nybygget" da må være i to plan og en vil da komme i konflikt med byggehøyder, forholdet til Kilden og Kunstsilo osv. For museets del har koblingen mot sjøen, noe en får i Nodeviga, vært viktig. I tillegg opplever vi at museumshavna ikke fungerer optimalt, bl.a. fordi det voksne publikummet savner et tradisjonelt museumstilbud (utstillinger). En tett integrering mellom den eksisterende museumshavna og det nye museumsbygget vil også gi en mer rasjonell drift enn om de etableres med større geografisk avstand. En nærmere kobling mot Kilden og "Kultursiloen" har vært fremhevet som argument for å trekke deler av bygget mot p-huset. Ved målinger viser det seg imidlertid at avstanden mellom Kilden/Kilden p-hus og det nye museumsbygget ikke vil være mer rundt 75 meter.

Museet har videre rådspurt andre som arbeider med reiseliv/attraksjonsutvikling (Backer og Bang, Visit Sørlandet) og også disse tilrår å videreutvikle Nodeviga og plassere et nytt museumsbygg innenfor allerede regulert område.

Det har videre vært drøftet om endelig plassering skal overlates til konkurransen. Dette er blitt frarådet da dette både vil være en dyrere løsning og en løsning som tar lengre tid (en må først ha et parallelloppdrag/konkurranse om plassering, og så en ny runde på byggets utforming). Oppdraget vil i tillegg virke mer udefinert og utydelig.

Reguleringsplan for nordre del av Odderøya. O11 er byggegrenser for nytt museumsbygg.

Med bakgrunn i ovenstående redegjørelse vil administrasjonen tilrå at styret vedtar å plassere nytt museumsbygg i tråd med gjeldene reguleringsplan (Nodeviga og bakover mot Salamanderparken) og at dette legges som en føring i konkurransen.

Videre avklaringer – romprogram, kostnadsoverslag og finansiering

Etter de siste gjennomganger og reduksjon i areal, legger museet til grunn et romprogram på 2 800 m²/3 900 m² netto/brutto. Dette gir en byggekostnad på estimert kr 153 millioner. Legges kostnader for utstillinger, samt istandsetting av eksisterende bygningsmasse inn i regnestykket, vil det ende på en estimert kostnad på i underkant av 200 millioner kroner. Magasin kommer i tillegg med ca. 50 millioner.

Finansiering av magasin søkes løst gjennom søknad om tiltakspakkemidler, mens finansiering av nytt museumsbygg normalt finansieres gjennom en tredeling av kostnadene på stat, fylkeskommune og kommune, i dette tilfelle i underkant av 70 millioner på hver.

Romprogrammet på 2 800 m² netto fordeler seg på:

Fleksibelt areal gratis/billett		
Film/foredrag/klasserom/bibliotek/ møterom		150
Verksted/undervisning		75
Spiserom		20
Garderobe ansatte		10
Toaletter alle		16
Kontor pedagoger/andre		20
Utstillinger		
Basisutstilling		500
Båthall		600
Temporære utstillinger		700
Lager		
Lager utstillinger		100
Lager event		50
Lager kafe/diverse		10
Lager pedagogene		10
Lager museumsbutikk		10

Tekniske rom		50
Annet		
Verksted		150
Verksted - konservering		100

Inngangsparti, vringleareal, kafé: Vesentlig redusert da Kilden er antatt å dekke behovet for areal til mottakelser osv.

Klasserom, foredragssal mm.: Formidling til barn/unge er viktig. Areal for skoleundervisning, verksteder for egen deltakelse osv. «Klasserom» lages med foldevegger for sambruk som møterom og foredragssal. Behovet for «kinosal» til større seminarer søkes løst gjennom samarbeid med Kilden. Møterom og bibliotek er viktig for å innfri ønsket om at bygget skal «være møteplass og servicetorg for det historieinteresserte publikummet, og fungere som arena for tettere samarbeid mellom profesjonelle fagmiljøer og frivillige organisasjoner» (sitat fra Kristiansand kommunes kulturstrategi 2013-2023).

Lager: Aktiv skoleformidling, samt ambisjoner om å opprettholde og øke dagens arbeid med utstillingsproduksjon gir behov for lager ut over det som løses i eksisterende bygningsmasse. Museet ønsker å videreføre arbeidet med å låne ut bl.a. utstillingsutstyr til frivillige lag og foreninger (materialbank), dette krever også lagerareal.

Verksted: Museet produserer mange utstillinger selv. I dag nyttes provisoriske lokaler (som ikke er tilgjengelige etter 31.09.16). Det er ambisjoner om å fortsatt produsere mye selv, både til bruk i nytt museumsbygg, til andre avdelinger i VAM og vandreutstillinger.

Utstillinger: Båthall: «Kristiansand står og faller ved sin havn». Kristiansand ble grunnlagt som en følge av etableringen av Flekkerøy havn og sin strategiske posisjon i Skagerak. Nærheten til sjøen har vært en viktig begrunnelse for plasseringen av bygget på Odderøya. Mange viktige maritime historier bør fortelles: Karantenehavn, kaperfart og den moderne fritidsbåten. Aktivitetshuset appellerer til deltakelse, mange båter ligger på sjøen – men noen trenger en trygg plass på land.

Kristiansands historie: Både Kristiansands egen historie fra «tidens morgen», men også byens betydning for regionen – og regionens betydning for historien. 40 000 gjenstander ligger på magasin – og nye unike objekter graves frem på byens torg...

Temporære utstillinger: Museet produserer selv årlig temporære utstillinger/vandretstillinger om aktuelle tema, f.eks. «Bak fasaden», «Ikke bare greit». Museets nyeste utstilling «Ikke bare greit» åpner 1. november i containere i Tresse pga. mangel på egnede utstillingslokaler. I tillegg får museet tilbud om utstillinger fra andre museer. Disse har vi pr. i dag ikke sikre nok lokaler til å ta imot. Dette gjaldt f.eks. «Den lengste reisen» – regjeringens gave til kongefamilien.

Styret oppfordres til å gi sin tilslutning til foreslåtte romprogram, og at dette legges til grunn for en arkitektkonkurranse.

Videre avklaringer – parallelloppdrag eller begrenset arkitektkonkurranse

Vest-Agder-museet har vært i kontakt med Per Rygh i Norske arkitekters landsforbund (NAL) i forhold til å søke råd om konkurranseform, fremdrift osv.

I forhold til spørsmålet om parallelloppdrag vs. arkitektkonkurranse (korrekt: "Plan og designkonkurranse") angir NAL at i denne typen oppdrag vil ikke parallelloppdrag være godkjent som konkurranseform etter regler om offentlig anskaffelser. Hvis vi ønsker kan vi først gjennomføre et parallelloppdrag som en form for forprosjekt og med utgangspunkt i dette lyse ut en plan og designkonkurranse på Doffin. Dette fremstår ikke hensiktsmessig i vårt prosjekt. Det beste alternativet synes å være en begrenset plan og designkonkurranse som innledes med en prekvalifisering lyst ut på Doffin. Med bakgrunn i innkomne søknader fra denne utlysningen, velger museet sammen med ekstern kompetanse fire til fem aktuelle arkitektfirmaer som lager sitt forslag til bygg. Blant disse igjen, velges et vinnerforslag som detaljbearbeides videre.

Kostnadene til konkurransen vil variere i forhold til antall deltakere og ønsket detaljeringsgrad. Et estimat vil ligge på mellom 200 000 og 250 000 pr. deltakere vi ønsker videre fra prekvalifiseringen. I tillegg kommer kostnader til NAL eller annen ekstern kompetanse.

Viktige aspekter å avklare i en konkurranse

I tillegg til byggets utforming og planløsning må svarene på konkurransen si noe om:

- Koblingen mot Odderøya museumshavn og byggets integrering i helheten.
- Koblingen mot Kilden og Kunstsiloen, her under inngangsparti, hva skal være hovedfasade osv.
- Praktisk og rasjonell drift av bygget vil vektlegges høyt.
- Forholdet til de andre kulturminnene og visningsstedene på Odderøya (Odderøya fyr, Vestre Lasarett, grasjen på Flaten osv.)

Videre fremdrift

Museet antok tidligere at det ikke ville være mulig å rekke å sende en søknad om statlig tilskudd til nytt museumsbygg innen fristen 1. mars 2017, slik at dette måtte utsettes til 1. mars 2018.

Dette ville være uheldig av flere årsaker:

- En søknad om tiltakspakkemidler til magasin i 2017 ville kunne gjøre at magasin og museumsbygg ble oppfattet som to prosjekter.
- En søknad i 2017 vil være gunstig i forhold til at prosjekter på Sør- og Vestlandet trolig fremdeles prioriteres.

Etter samtaler med NAL viser det seg at siden både museet og fylkeskommunen nå har bevilget sine midler – og det derfor er overveiende sannsynlig at en arkitektkonkurranse vil bli gjennomført, kan fristen 1. mars (nesten) nås. Realistisk vil være innen 1. april 2017. Innen denne tid vil vi ha tegninger og kostnadsberegning av nytt bygg på plass. Dette forutsetter imidlertid at styret fatter vedtak om å lyse ut en prekvalifisering til arkitektkonkurranse allerede i dette møtet (18. oktober). Museet kan da legge ut utlysningen for prekvalifisering på Doffin allerede i slutten på oktober, slik at dette arbeidet er gjort innen kommunens budsjett vedtas. Museet forplikter seg ikke økonomisk i denne runden og en kan derfor "ta sjansen" på å lyse ut før kommunen har fattet sitt vedtak. Styret må ta forbehold om at en ikke går videre med prosjektet før finansiering er sikret. Søknadene fra arkitektkontorene om prekvalifisering vil primært være verbal, hvor tilbyderne redegjør for sin soliditet, tidligere arbeider med tilsvarende prosjekter, referanser, hvilke personer de vil bruke på dette oppdraget og disse personenes kvalifikasjoner osv.

Fremdriftsplan i tråd med innspill fra NAL:

	Tidsbruk/milepæl
Vedtak i styret	18. oktober 2016
Spissing av utlysning	19.oktober – 1. november 2016
Behandling i ressursgruppemøte	3. november 2016
Prekvalifisering legges ut på Doffin	4. november 2016
Frist innsending av søknad om prekvalifisering	25. november 2016
Utvelgelse av bedrifter til videre arbeid	1 – 2 uker
Oppstartsmøte for de firmaene som gikk videre	12. desember
Videre arbeid – utarbeidelse av konkurranseforslag	2-3 måneder, ferdig 3. mars.
Juryering, inkludert kostnadsberegning	Ca. 3 uker, ferdig 24. mars 2018
Søknad sendes KUD	1. april 2017

Med bakgrunn i muligheten for tiltakspakkemidler, samt en enklere pedagogisk oppgave i forhold til å forklare museumsbygg på Odderøya og magasin annet sted som to sider av samme prosjekt, tilrår administrasjonen at styret gir dem mandat til å lyse ut prekvalifisering på Doffin så snart som mulig etter neste resursgruppemøte. Utkast til utlysningstekst ettersendes. Styret oppfordres til å komme med kommentarer og innspill til denne.

Styret bør til sist diskutere sammensetning av juryen. Denne skal bestå av 1/3 arkitekter. Ofte oppnevnes disse av NAL. I prosjekter av dette størrelsen består juryen oftest av seks personer.

Mange prosjekter bruker NAL sin kompetanse i slike prosesser (bl.a. "Kunstsilo"). Dette gjelder normalt oppnevning av arkitekter til juryen, og noen ganger også sekretærfunksjonen for juryen (skrivning av anbudsprotokoller, utforming av faglig begrunnelse for valgt tilbyder osv.). Museet har ikke kompetanse til å håndtere denne funksjonen på en sikker måte, og hvis ikke kommune eller fylkeskommune kan bidra med dette bør denne funksjonen kjøpes eksternt, f.eks. gjennom NAL. Funksjonen som konkurransefunksjonær kan løses av kommune eller fylkeskommune, men da denne personen skal sikre anonymisering av bidragene må personen ikke være involvert i utvelgelsen.

Forslag til vedtak

1. Styret vedtar at nytt museumsbygg på Odderøya legges innenfor område allerede regulert til dette formål.
2. Styret gir sin tilslutning til fremlagte romprogram, dette legges til grunn for arkitektkonkurransen.
3. Styret går inn for å bruke "Begrenset plan og designkonkurranse med prekvalifisering" som konkurranseform.
4. Styret gir administrasjonen mandat til å inngå samarbeid med NAL om å legge ut søknad om prekvalifisering på Doffin, samt at denne legges ut månedsskriftet oktober/november.
5. Styret foreslår følgende sammensetning av juryen:
 - a. Arkitekt oppnevnt av NAL
 - b. Arkitekt oppnevnt av NAL
 - c. ...
 - d. ...
 - e. ...
 - f. ...

Vest-Agder-museet IKS